

Kunnskapsbasert miljøterapeutisk arbeid

Det er et grunnleggende premiss for de beskrevne intervensjoner og tilnæringsmåtene i denne boken, at folk skal bestemme i sitt eget liv. Det er samme menneskerettigheter for personer med kognitive og kommunikative funksjonsnedsettelse som for alle andre, sa Silje Haugland på SOR-konferansen «Kunnskapsbasert miljøterapeutisk arbeid».

Konferansen tok utgangspunkt i boken med samme navn, som er utgitt på Universitetsforlaget. Silje Haugland er en av de fem redaktørene. De andre er Ulf Berge, Anita Gjermestad, Kari Høium og Jon Arne Løkke.

Haugland fremhever at et overordnet mål er å bidra til økt livskvalitet.

Vi skal bidra til at folk får det bedre, at de får det så godt som de kan i sine liv. Hun fremhever at det å definere miljøterapi ikke er enkelt. Det har vært mange og til dels også vonde debatter om dette i fagmiljøene. Det er flere beslektede begrep, som miljøarbeid og omsorg. Begrepet miljøterapi kommer fra psykiatrifeltet og det terapeutiske samfunn, mens begrepet miljøbehandling kommer fra anvendt adferdsanalyse. Men de brukes litt om hverandre. Miljøarbeid er både en betegnelse på hva man gjør og en yrkestittel. Begrepet er kanskje noe mer rettet mot aktivisering i dagliglivet, og ikke fullt så orientert mot målsetninger, forklarer hun.

Men vi må ikke glemme at det foregår selvendring og -utvikling selv om ikke driver miljøterapeutisk arbeid. Personene utvikler seg. De lærer og får til ting, uten vi som er fagfolk blander oss.

Hva er så miljøterapeutisk arbeid? Det er personens egne mål, ønsker, drømmer og visjoner som er utgangspunktet. Det kan være svære, kompliserte utfordringer, eller små utfordringer som er lette å løse.

Det kan foregå i dyader, altså mellom to personer, eller i grupper. Det kan foregå når som helst på døgnet, hvor som helst. Hjemme, på bussen, i hagen. Det kan foregå rundt hvilket som helst tema.

Det kan også foregå med ulik varighet,

fra korte intervensjoner og arbeidsmåter, til lengre, mer omfattende. Men vi har noen kjerneområder. Det ene er relasjon. Den som jobber med miljøterapeutisk arbeid må kunne vite når jeg skal være nær, og kunne være nær. Man må også vite når det skal være avstand. Altså bygge riktig relasjon.

Så er det kommunikasjon. En må bli forstått og forstå. Og så er det kartlegging og observasjonsferdigheter. Det vil si at en må være i stand til å se, følge med og forstå hvorfor. Og så er det knyttet til tilpasset systematikk. Det vil si at i noen tilfeller er det riktig å være prosedyreorientert, kanskje jobbe systematisk, helt likt, mens andre ganger rommer livet villskap, kreativitet og spontanitet. Det å kunne tilpasse på hvilke tidspunkter det ene skal være samværsformen og når det andre skal være det, er en viktig ferdighet.

Og så er det etisk refleksjon. Verdier står på spill. Å identifisere dem, og være i stand til å reflektere over de dilemmaene som oppstår hele tiden. Det er ferdigheter den som driver, organiserer og planlegger miljøterapeutisk arbeid må kunne, sier Silje Haugland.

Ulf Berge overtar andre halvdel av forelesningen, og tematiserer hvor viktig det er å ikke bare «følge flokken». Tjenesteytere må holde seg oppdatert og tilby beste praksis. Avslutningsvis siterer han Haagensen og Løkke. De sier at det er når *tjenestebrukerens* ønsker og verdier, *miljøterapeutens* erfaringer og *forskning* møtes at det oppstår kunnskapsbasert miljøterapeutisk arbeid.

Forelesningen er tilgjengelig på SOR Digital+

